

AllePal OÜ
Pärnu mnt 141
11314, Tallinn

11.03.2021 nr 5-5/2021-021

Saadetud e-posti aadressile martin.maesalu@ellex.ee

Teade järelevamenetluse lõpetamisest

1. Järelevamenetluse alustamine

Konkurentsiamet alustas 02.09.2019 järelevamenetluse nr 5-1/19-0013 AllePal OÜ (edaspidi Auto24) suhtes. Ametile esitatud andmete kohaselt pakkus Auto24 XML formaadis andmete ja kuulutuste edastamise võimalust (edaspidi XML teenus) üksnes teatud ettevõtjatele, kuid mitte kõigile soovijatele. Menetluse eesmärgiks oli kontrollida, kas Auto24 eelpool kirjeldatud tegevus on vastuolus konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 16 nõuetega.

2. Faktilised asjaolud

XML teenus võimaldab näiteks autopoe enda andmebaasist kuulutuste Auto24 andmebaasi automaatset üleslaadimist. Selle puudumisel peab autopood kuulutused Auto24 andmebaasi üles laadima neid üldjuhul ükshaaval sisestades. XML teenus hõlbustab seega autopoodide tegevust.

Auto24 poolt esitatud selgitused

Auto24 on 28.03.2019 vastuses Konkurentsiametile selgitanud, et valdavalt toimub kuulutuste sisestamine otse auto24.ee andmebaasi, ehk kuulutuste sisestamiseks kasutavad auto24.ee andmebaasi vormi nii iseteeninduse kliendid kui ka lepingulised kliendid. Lisaks on Auto24 ajalooliselt võimaldanud mõnedele üksikutele klientidele sisestada kuulutusi ka läbi XML teenuse, kuid viimastel aastatel ei ole ühelegi uuele kliendile seda võimalust pakutud ning Auto24 on omal initsiatiivil pidanud läbirääkimisi suuremate XML teenust kasutavate automüügiettevõtjatega selle teenuse lõpetamiseks. Kuna vana XML teenus arendati kliendispetsiifiliselt ning kliendi ja Auto24 ühiste pingutuste ja investeeringutega, eeldab olemasoleva teenuse katkestamine koostööpartneritelt ümberkorraldusi ja täiendavaid investeeringuid tarkvaraarendusse, mistõttu tulles vastu klientide soovile, ei ole Auto24 hetkel kehtivaid lepinguid lõpetanud. Auto24 on seisukohal, et XML teenus on iganenud ning on arendatud ligikaudu 10 aastat tagasi, arvestades üksikute autopoodide vajadusi. Teenuse laiendamine uutele klientidele tooks kaasa mitmeid tehnilist ja ärilist laadi probleeme ning eeldaks täiendavate investeeringute tegemist, kuna praegune süsteem ei võimalda suuremahulist XML teenuse pakkumist. Teenuse laiendamiseks tuleks vana tarkvara asendada uue mooduliga, [...]. Vastasel juhul hakkaks langema Auto24 põhiteenuse kvaliteet ja kättesaadavus. Samuti eeldab XML teenus pidevat ja suuremahulist kontrolli. Lisaks ei ole XML teenusega edastatavate [...].

Auto24 selgitas 03.07.2019 vastuses Konkurentsiametile, et XML teenust pakutakse Auto24 kauaaegsetele ja usaldusväärsetele partneritele, kes on pikalt tegelenud kasutatud sõidukite müügiga ning kelleks on enamasti suuremad autopoodid. Lisaks selgitas Auto24, et pärast 2015. aastal tehtud otsust, mille kohaselt XML teenust enam uutele klientidele ei pakuta, on seda otsust järgitud kõikide klientide puhul ühtselt ning muudatused on toimunud juba olemasolevate klientide seas. Auto24 selgitas muuhulgas oma vastuses ka, et XML teenuse kasutajatele kehtib kuulutuste avaldamisele tavapärase Auto24 hinnakiri, kuid lisaks tasuvad nad ka igakuist tasu XML teenuse eest. Hind teenuse kasutamise eest sõltub kuulutuste arvust.

07.10.2019 vastuses tõi Auto24 välja, et kuulutuste koguarvust on läbi XML teenuse kuulutuste edastamise arv väga väike ning Auto24 ei prognoosi ülemäära suurt huvi autopoodide poolt XML teenuse kasutamiseks, arvestades varasemat huvi teenuse kasutamise vastu. Probleemkohana XML teenuse võimaldamisel kõigile soovijatele tõi Auto24 välja, [...]. Selle tulemusena kannatab Auto24 hinnangul omakorda Auto24 usaldusväärsus ostjate silmis. Lisaks tõi Auto24 probleemkohana välja [...]. [...].

Auto24 selgitas 21.02.2020 vastuses, et vaatamata mitmetele XML teenusega seonduvatele probleemidele on Auto24 valmis seda soovivatele klientidele teenust pakkuma. Auto24 on sellest juba informeerinud kliente, tegeledes sealjuures vajalike tehniliste arendustega ning on palkamas töötajaid ja tegemas teisi ettevalmistusi. Küll aga on Auto24 seisukohal, et XML teenuse pakkumine tekitab Auto24-le olulisi kulusid, mille hüvitamiseks peab ettevõtja rakendama arusaadavalt tasusid konkreetset kõrvalteenust vajavatele klientidele. XML teenus toimiks lisateenusena automüügi ettevõtja valitud pakatile (Standard, Premium või Premium Plus), st lisateenus tellimisel kohalduks automüügi ettevõtjale XML teenuse kasutamise eest täiendav tasu.

Auto24 tõi Konkurentsiametile välja võimaliku tasumudeli XML teenuse kasutamise eest, mis sisaldab ühekordset lepingu sõlmimise tasu, igakuist püsitasu ning iga uue sisestatud kuulutuse tasu. Tasumudel hõlmab endas [...]. Tekkivate kulude katmisega on seotud ka uute sisestatud kuulutuste tasu. [...]. Ühekordne lepingutasu seonduv kuludega, mis tulenevad [...].

Konkurentsiameti ja Auto24 esindajate vahel toimunud kohtumise järgselt esitas Auto24 15.07.2020 ametile täiendava nägemuse XML teenuse hinnastamise mudeli kohta. Auto24 korrigeeris varem välja pakutud hinnastamismudelit, nii et klientidelt võetaks vaid ühekordset lepingu sõlmimise tasu ning igakuist püsitasu.

Järelevalvemenetluses läbiviidud ekspertiis ning ekspertarvamus

Kuna Auto24 esitas järelevalvemenetluse kestel ametile mitmeid erinevaid seisukohti, mis puudutasid XML teenuse pakkumiseks tehtavaid tehnilisi arendusi ning kulutusi, mis kajastuksid klientide jaoks ka teenuse kasutamise hinnas, siis pidas Konkurentsiamet vajalikuks küsida ekspertarvamust valdkonna eksperdilt. Analüüsi Konkurentsiameti poolt esitatud küsimustele teostas Flowit Estonia OÜ (edaspidi ekspert).

Eksperdil paluti muuhulgas selgitada, kas Auto24 XML teenus on nii hetke- kui ka tulevikuvajadusi silmas pidades piisav, ning juhul kui Auto24 peab uue XML teenuse tellima või vana lahendust oluliselt modifitseerima, siis millised ja kui suured kulud sellega eksperdi hinnangul kaasnevad. Samuti pidi ekspert hindama, millised tegevused kaasnevad ettevõtjal XML teenuse igapäevase käigus hoidmisega ning kui suured kulud nendele tegevustele vastavad. Lisaks pidi ekspert selgitama, kas XML teenusega seonduvad kulud on mingil viisil seotud konkreetse kliendi poolt laekuvate kuulutuste arvuga. Ka palus amet eksperdil hinnata teatud kuulutuste modereerimisega seotud küsimusi.

Ekspert asus seisukohale, et hetkel Auto24 poolt kasutusel olev tehnoloogiline platvorm võib küll võimaldada tänaste andmemahutude juures mõningast andmevahetust üle masinliideste, kuid selle laiemale kasutusele võtmisel on olulisi riske jõudluse ja [...] seisukohast. [...]. Lisaks leidis ekspert, et olemasolevat tarkvaralahendust ei ole lihtsate muudatuste ja minimaalsete lisaarendustega võimalik laiendada, [...].

Ekspert esitas lähtudes Auto24 poolt edastatud informatsioonist ning tarkvara arenduse parimatest praktikatest omapoolse hinnangu asjaomase teenuse arendamise maksumuse [...] ja teenuse käigushoidmise [...] kohta. Lisaks leidis ekspert, et [...]. [...].

Auto24 esitas 15.01.2021 seisukoha ekspertiisile. Auto24 on muuhulgas seisukohal, et ekspertarvamus kinnitab Auto24 selgitusi, mille kohaselt XML teenuse pakkumine eeldab laiemat ringi investeringuid ning olemasolev lahendus on ebapiisav kvaliteetse teenuse osutamiseks üle masinliidese ning selle laiemale rakendamisel oleks olulisi riske jõudluse ja [...] seisukohast. Samas on Auto24 seisukohal, et uue tarkvara loomiseks väljapakutud lahendus ja selle hinnanguline maksumus ei arvesta Auto24 spetsiifiliste eripäradega. [...]. Samas on Auto24 seisukohal, et isegi arvestamata täiendavaid XML teenuse pakkumisega tegelikkuses seonduvaid kulusid, on ka ekspertarvamuse kohaselt Auto24 poolt välja pakutud teenuse hinnastamise mudel kooskõlas asjakohaste kuludega.

Auto24 ettepanek konkurentsiolekorra parandamiseks

Auto24 väljendas menetluse kestel mitmel korral valmisolekut pakkuda XML teenust kõikidele soovijatele. Sealhulgas edastas Auto24 Konkurentsiametile 18.02.2021 täiendavad selgitused, kus kirjeldas teenuse pakkumise kavandatavat tasumudelit ja tingimusi, teenuse pakkumisega alustamise ajakava ning XML teenusega seonduvad kulusid. Auto24 soovib, sarnaselt varasemalt väljapakutule, kehtestada XML teenuse eest igakuise püsitasu 190 eurot kuus (kuni 100 aktiivset kuulutust) või 390 eurot kuus (üle 100 aktiivse kuulutuse) ning ühekordse lepingu sõlmimise tasu 590 eurot. Teenuse alustamine on võimalik kuu jooksul pärast vastavasisulise otsuse tegemist. Senistel klientidel võimaldatakse üleminekut ilma lepingu sõlmimise tasuta ning neile rakendub hetkel kehtiv hinnakiri 2021. aasta lõpuni.

Auto24 selgitas, et hetkel kasutas XML teenust [...] klienti ning see arv on aja jooksul vähenenud. Auto24 esitas ka detailse omapoolse ülevaate senise süsteemi uuega asendamise kuludest.

Automüüjate selgitused

Järelevalvemenetluse raames esitas Konkurentsiamet teabenõuded kaheksale automüüjale, kellelt palus selgitusi olukorra kohta kaubaturul. Eranditult kõik automüüjad olid seisukohal, et Auto24 puhul on tegemist kõige populaarsema ning suurima külastatavusega müügiportaali Eestis, millele puudub alternatiiv ning konkurendid Eesti turul.

Teabenõudele vastanute seas oli nii automüüjaid, kes sisestavad Auto24 portaali kuulutusi ühe kaupa, kui ka neid, kes kasutavad kuulutuste lisamiseks XML teenust. Kuigi vastajad hindasid Auto24 poolt pakutavat teenusekvaliteeti üldiselt heaks, siis toodi näiteks välja, et Auto24 poolt oleks kindlasti võimalik tööd efektiivsemaks muuta ning ühe lahendusena pakkus ettevõtja välja XML liidese loomise, mis eeldaks investeringuid mõlemalt osapoolt.

Lisaks esitas amet 09.09.2019 teabenõuded üheteistkümmele Auto24 kliendile, kes kasutasid teabenõude edastamise hetkel Auto24 poolt pakutavat XML teenust. Vastuseks Konkurentsiameti küsimusele miks eelistatakse just XML teenust käsitsi kuulutuste edastamisele olid põhjendused küllaltki sarnased. Peamiselt toodi välja, et tegemist on äärmiselt mugava viisiga sõidukite müügikuulutuste lisamiseks Auto24 portaali, mis on lisaks ajalisel

mõttes oluliselt efektiivsem ning mis võimaldab kokku hoida oluliselt ka inimressurssi. Ettevõtjad tõid välja, et ilma XML teenuseta on kuulutuste sisestamine kordades kulukam, kuna tihti soovitakse kuulutusi lisada mitmesse portaali korraga. Lisaks tõi üks ettevõtja välja, et Auto24 on neid informeerinud asjaolust, et soovitakse lõpetada XML teenus, kuid tugeva vastuseisu tõttu antud plaanist loobuti ning jätkati XML teenuse pakkumist.

Lisaks pöördus Konkurentsiamet ka mitme automüüja poole, kes on aja jooksul esitanud Auto24-le sooviavalduse XML teenuse kasutamiseks, kuid kelle sooviavaldused on Auto24 poolt tagasi lükatud. Automüüjad tõid välja, et käsitsi kuulutuste sisestamine mitmesse erinevasse portaali on ebamugav ning aega ja ressurssi nõudev. Kui automüüjatel oleks võimalus lisada kuulutusi läbi XML teenuse, siis lihtsustuks nende igapäevatöö ning kogu protsess muutuks efektiivsemaks, kuna andmeid ei pea enam topelt sisestama.

3. Konkurentsiameti hinnang

Kaubaturg ja turgu valitsev seisund

Konkurentsiamet loeb käesoleva järelevaevmenetluse raames kaubaturul käibivaks kaubaks KonkS § 3 lg 1 tähenduses internetis sõidukite (uute ja kasutatud) müügikuulutuste avaldamise müügikuulutuste portaalis. Sealjuures tuleb kaubaturul käibivaks kaubaks pidada esmajärjekorras just kuulutuste avaldamist selleks spetsialiseerunud sõidukimüügiportaalides. Põhimõtteliselt on sõidukite müügikuulutusi võimalik avaldada ka üldistes müügiportaalides, kuid neis avaldatud sõidukikuulutuste väike arv tõendab juba isenesest, et tegemist ei ole tõhusa konkurendiga spetsialiseerunud automüügiportaalile (erandiks on siinkohal kuldnebors.ee, mis aga kuulub Auto24-ga samasse kontserni). Kui Auto24 veebilehel on üle 19 000 erineva sõidukimüügi kuulutuse, millest üle 12 000 moodustavad sõiduautod, siis üldises kuulutusteportaal soov.ee on vaid umbes 5000 sõidukimüügi kuulutust, millest sõiduautod moodustavad u 3000. Osta.ee-s on sõiduautode müügikuulutusi alla 100. Konkurentsiameti poolt küsitatud automüüjad olid seisukohal, et Auto24 on sisuliselt vältimatu koostööpartner. Tulenevalt avalikult kättesaadavatest andmetest, erinevate portaalide kuulutuste arvude võrdlemisest ning erinevate turuosaliste selgitustest, on võimalik asuda seisukohale, et tõsiseltvõetavaid konkurente Auto24-l ei ole. Eeltoodut silmas pidades omab Auto24 turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses.

XML teenuse pakkumine kõigile soovijatele

Konkurentsiamet alustas käesolevat järelevaevmenetlust põhjusel, et ametile esitatud andmete kohaselt pakkus Auto24 XML teenuse kasutamise võimalust üksnes teatud ettevõtjatele, kuid mitte kõigile soovijatele. Menetluse eesmärgiks oli kontrollida, kas Auto24 eelpool kirjeldatud tegevus on vastuolus KonkS § 16 nõuetega. Kuna Auto24 on menetluse tulemusena avamas XML teenust kõikidele soovijatele, tuleb menetlus selles osas lõpetada seoses konkurentsiolekorra olulise parandamisega. Sealjuures puudub vajadus kujundada lõplik seisukoht, kas algne XML teenuse osutamisest keeldumine osadele klientidele oli Auto24 poolt esitatud põhjenduste valguses KonkS § 16 nõuetega vastuolus.

Uued XML teenuse pakkumise tingimused

Menetluse kestel tõusetus küsimus, et ehkki Auto24 on avamas XML teenust kõikidele soovijatele, siis kas see toimuks õiglaste hindadega KonkS § 16 p 1 tähenduses. Konkurentsiameti poolt tellitud ekspertiisist järeldus, et Auto24 senine XML teenus ei vasta enam nõuetele. Kuna olemasolev süsteem kannab nii Auto24 kui ka eksperdi hinnangul endas olulisi riske jõudluse ja [...] seisukohast, siis on uue süsteemi loomine vältimatu, mis toob omakorda kaasa kulutusi Auto24 poolelt. Uue hinnastamise rakendamisel on võimalik Auto24-l teha tarkvaraarendusi ning arendada välja XML teenus, mis võimaldab kõigil soovijatel

teenust kasutada, tagades sealjuures teenusele nõutud ning piisava kvaliteedi, kasutajatoe ning [...].

Ekspert esitas Konkurentsiametile ka oma hinnangu Auto24 asjaomaste arendus- ja jooksvate kulude kohta. Auto24 kavatses rakendada nende kulude katmiseks uut hinnakirja, mis koosneb ühekordsest XML teenuse lepingu sõlmimise tasust, milleks on 590 eurot ning igakuisest püsitasust, mille suurus on 190 eurot kuni 100 aktiivse kuulutuse korral ning 390 eurot üle 100 aktiivse kuulutuse korral. Konkurentsiamet mõistab, et kui kõrvutada eksperdi poolt kindlaks määratud kulusid Auto24 poolt välja pakutud uute hindadega, siis väga palju sõltub sellest, kui paljud kliendid uue XML teenusega liituvad. Suurema huvi korral jagunevad kulud rohkemate klientide vahel, mis õigustaksid madalamaid hindu, ja vastupidi. Antud juhul, arvestades XML teenuse senist klientide arvu ning Auto24 hinnanguid võimaliku huvi kohta tulevikus, puudub hetkel mõistlik põhjus kahelda, et Auto24 uued hinnad oleksid põhjendamatud. Seda silmas pidades ei ole menetluse jätkamine Auto24 uute hindade KonkS §-le 16 vastavuse küsimuses enam põhjendatud. Samas, näiteks ootamatult suure XML teenuse klientide arvu korral või muude oluliste tingimuste muutudes peaks Auto24 vajadusel tasud üle vaatama. Ka Auto24 ise on kinnitanud, et juhul kui jooksvalt ilmneb erisus nõudluses (teenust tahab kas suurem või väiksem ring ettevõtjaid ning kulud on kas suuremad või väiksemad planeeritust), siis omakorda saab Auto24 tasustruktuuri muuta. Konkurentsiametil on sellises olukorras võimalik taas järelevalvemenetlust alustada.

Juba olemasolevatele XML teenust kasutavatele klientidele võimaldab Auto24 võimalust uuele teenusele üleminekut ilma ühekordse lepingu sõlmimise tasuta, võimaldades lisaks hetkel kehtiva hinnakirja kasutamist kuni 2021. aasta lõpuni. Konkurentsiameti hinnangul on sellise üleminekuperioodi andmine mõistlik ning põhjendatud.

4. Menetluse lõpetamine

Auto24 on kinnitanud Konkurentsiametile, et avab lähiajal XML teenuse kasutamise võimaluse kõigile soovijatele. Eelnimetatud põhjustel leiab amet, et järelevalvemenetlust pole otstarbekas jätkata, kuna Auto24 parandab enda tegevusega konkurentsiolekorda. Olukorra parandamiseks loeb Konkurentsiamet antud asjaoludel XML teenuse võimaldamist kõigile soovijatele võrdsetel alustel. XML teenus võimaldab Auto24 klientidel tunduvalt hõlpsamalt kuulutusi üles laadida. Samuti loob see soodsama pinnase Auto24 võimalike konkurentide arenguks, sest XML teenuse levides saavad automüüjad väiksema vaevaga ühendada ennast täiendava kuulutuste portaaliga. Seetõttu lõpetab Konkurentsiamet järelevalvemenetluse KonkS § 63⁴ lg 1 punkti 3 alusel.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
konkurentsitenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

ÄRAKIRI

Dokument ei sisalda AllePal OÜ ärisaladusi.
/Kristiina Šesterikov/ 31.03.2021